

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет

**„НАУКА, ОСВІТА,
СУСПІЛЬСТВО
ОЧИМА МОЛОДИХ”**

Матеріали II Всеукраїнської
науково-практичної конференції
студентів та молодих науковців

**17-18 травня 2007 року
м. Рівне**

Рівне – 2007

УДК 001+37+316.3

ББК 72

Н 34

Рецензенти:

С.С. Пальчевський – доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки Рівненського державного гуманітарного університету

А.Я. Бомба – доктор фізико–математичних наук, професор кафедри інформатики та прикладної математики Рівненського державного гуманітарного університету

Н 34   Наука, освіта, суспільство очима молодих: Матеріали II Всеукраїнської науково–практичної конференції студентів та молодих науковців 17–18 травня 2007 року, м. Рівне. – Рівне: РВВ РДГУ, 2007. – 206с.

Збірник містить матеріали доповідей студентів, магістрантів, здобувачів, аспірантів, вчителів та викладачів провідних ВНЗ України. В публікаціях висвітлені актуальні питання педагогіки, психології, методики викладання окремих дисциплін у загальноосвітніх і вищих навчальних закладах, особливості розробки та використання в освіті, науці, інших галузях прикладного програмного забезпечення.

Для студентів та магістрантів вищих навчальних закладів, вчителів та психологів загальноосвітніх навчальних закладів, наукових та педагогічних працівників.

Рекомендовано до друку Вченою Радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 10 від 27.04.2007р.)

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2007

© Автори, 2007

адже людина руйнує природне середовище тих чи інших видів, надмірно експлуатує природні ресурси. Напевно, виявляється те прагматичне ставлення до навколишнього світу, яким грішить наше викладання в школі: рослини нам корисні, тому, що ми їх їмо, використовуємо як сировину, можна теж саме сказати про будь – які природні ресурси... Засвоївши цей утилітарний підхід до природи з дитинства, дорослий вважає себе її «царем», який має право робити з нею все, що йому заманеться. Тому сьогодні потрібно кардинально змінити своє ставлення до нашої планети і зокрема до її природних ресурсів, що особливо актуально в зв'язку з ростом чисельності жителів планети Земля. Для цього потрібно сформувати особистість з відповідальною свідомістю. Це можна досягти завдяки вихованню та освіті, зокрема економічній та ресурсозберігаючій, починаючи з ранніх стадій навчання: дитсадка і школи.

На уроці потрібно, щоб учні починали розуміти, що нині людству загрожує небезпека, пошкодження та виснаження природних ресурсів. Щоб вижити, людство мусить докорінно змінити своє ставлення до природних цінностей при створенні нових матеріальних благ. Перед учителем стоїть складне завдання – переконати в цьому своїх учнів, та найголовніше, навчити їх правильно використовувати ці знання у практичній діяльності в предметі «Трудове навчання», а саме удосконалити:

- раціональність та економічність використання основних та допоміжних матеріалів, електроенергії та трудових ресурсів;
- підвищити ефективність і використання обладнання, інструментів, пристроїв;
- підвищити ефективність і якість праці за рахунок технічного і технологічного удосконалення праці;
- виконувати економічний аналіз праці і знаходити шляхи її вдосконалення.

Суттєвою особливістю економічних вмінь цих пунктів, являється їх тісний зв'язок з іншими вміннями: розрахунковими, вимірювальними, графічними. Підрахунок досягнутої виробленої продукції або трудових затрат спирається на конкретний зміст виконаної роботи. Потрібно зазначити, що для економічних умінь, має місце характерна паралель в різноманітних трудових ситуаціях не пов'язаними з конкретною трудовою діяльністю, тобто в побуті. Формування культури праці учнів з використанням ресурсозберігаючих технологій, яка в 80 – х роках ототожнювалася з словом «економія», розглядається педагогами як одне із важливих завдань трудової підготовки та виховання. Суспільна діяльність в сучасному виробництві передбачає його економічну освіченість, виховання бережливості та застосування ресурсозберігаючих технологій. Вчені вважають, що першочерговим завданням, яке необхідно розв'язати для того, аби вчитель трудового навчання міг ефективно здійснювати неперервне формування знань, вмінь і навичок є, насамперед, встановлення тісних міжпредметних зв'язків між дисциплінами соціального, математичного та технічного циклів.

І.Я.Лернер вважав, що економічна освіченість теж є ціллю засвоєння учнів тої частини основ досвіду людства, котра тісно пов'язана з економічною та організованою діяльністю людини у сучасному виробництві та праці. У світлі сучасних дидактичних досліджень зміст загальної освіти, яка являється цілком підрастаючого покоління, особливо роль набуває предмет «Трудове навчання» в школі, який повинен по змісту включати в себе економічні знання, виробництва, праці; вміння і навички організаційно – економічній діяльності; творчий рівень засвоєння цих знань і застосування їх в практичній діяльності.

ФОРМУВАННЯ КОНСТРУКТОРСЬКИХ УМІНЬ ТА НАВИЧОК У СТОРШОКЛАСНИКІВ

Янчук В.В., студентка,

Сингаївський Д.В., канд.пед.наук, доцент

Рівненський державний гуманітарний університет

Основна умова успішного формування конструкторських знань, умінь і навичок полягає в безпосередньому зв'язку теоретичного матеріалу і практичної роботи. Велику роль у здійсненні цього зв'язку відіграє конструкторська діяльність школярів і робота з технічною документацією. Учні під керівництвом учителя роблять аналіз виробу по кресленню або ескізові, моделюють виріб, вирішують задачі на зміну конструкцій моделі [2].

Проблема творчого розвитку особистості, її конструкторської освіти та естетичного виховання в умовах середньої школи вирішувалась на основі аналізу наукових праць Д.І.Говорун, Д.П.Єльнікова, О.Г.Коваль, В.С.Кузіна, Б.С.Мейлах, Н.Є.Митропольської, М.М.Ростовцева, В.К.Сидоренка, Д.О.Тхоржевського, С.В.Шорохова й ін.

Неможливо розглядати конструкторську підготовку без зв'язку її з конструкторськими здібностями школяра. Конструкторські здібності забезпечують легкість і швидкість здобуття відповідних знань і умінь. Однак не слід думати, що якщо є здібності, то знання й уміння можна здобути без труднощів. Здібності виступають і як передумова засвоєння знань і умінь, і частково як результат. Конструкторські здібності виявляються і розвиваються в процесі засвоєння знань і умінь. Швидкість їх засвоєння – своєрідний показник наявності в людини тих чи інших здібностей. Знання й уміння разом зі здібностями забезпечують справжню майстерність, високі досягнення в художньо – конструкторській діяльності.

Основними складовими конструкторських здібностей є схильність до конструкторської творчості, конструювання, технічного мислення, просторової уяви і технічної спостережливості, а також яскраво вираженої зорової та моторної пам'яті. Формування конструкторських знань, вмінь і навичок передбачає поділ на етапи:

перший – вироблення уяви і понять про виконання операцій і результату праці, який передбачається одержати та осмислення дій;

другий – формування початкових, загальнотрудових знань, вмій і навичок необхідних для виконання трудових операцій;

третій – прищеплення знань, вмій і навичок, які є основою кваліфікованої праці та творчої конструкторської діяльності учнів [1].

Оскільки конструкторська підготовка є складовою частиною технічної творчості учнів, то серед досліджень слід виділити роботи вчених, які безпосередньо відносяться до проблеми, яку ми розглядаємо.

У проведеному нами дослідженні використана характеристика конструкторської діяльності Є.А.Мілеряна, відповідно якої для успішного створення об'єкту учень повинен засвоїти певний об'єм конструкторських знань, які поділяються на три групи: конструкторські, організаційно – технологічні і операційно – контрольні [3, 107].

Вміння, необхідні для усвідомлення мети і складання технічного завдання, називаються конструкторськими, через те що людині доводиться розумово будувати (конструювати) образ того об'єкту, який потрібно виготовити.

Організаційно – технологічні вміння виражаються в діяльності, яка направлена на підбір інструментів, пошук необхідних матеріалів, визначення способів їхньої обробки, планування роботи, організацію засобів виробництва у відповідності до поставленого завдання.

Операційно – контрольні вміння втілюють виготовлення технічного об'єкту, його випробовування та внесення коректив в технічну документацію і діючу конструкцію, налагодження, доопрацювання, регулювання та оцінка об'єкту. Звичайно організаційно – контрольні вміння використовують на завершальних етапах роботи.

Конструкторські уміння не можуть формуватися в школяра в ізоляції від загального процесу становлення його особистості, поза зв'язком з виховними задачами трудового навчання. Важливе значення має індивідуальний підхід у формуванні конструкторських умій. Значення цього фактора багато в чому обумовлено обмеженістю часу, що відводиться на конструкторську діяльність – у процесі трудового навчання. За весь його період кожен учень одержує декілька конструкторських завдань. Бажано, звичайно, щоб ці завдання були таких типів, про які учень давно мріяв, до яких у нього здавна є тяга. Але ж схильності в підлітків дуже різноманітні.

Розглянемо на прикладі курсу "Основи швейного виробництва" як, використовуючи проблемну ситуацію, навчально – творчі завдання різного рівня складності, картки – завдання різних видів, конструкторські задачі й завдання, можна ефективно ознайомити учнів з усіма етапами процесу конструювання, з особливостями кожного етапу, прищепити їм необхідні первісні знання, уміння й навички конструкторської діяльності та на цій основі розвивати спеціальні творчі здібності з розробки моделі одягу

Нами розроблені завдання різного ступеня складності, які дозволили не тільки збагатити учнів теоретичними знаннями, виробити в них графічні вміння й навички, а й розвинути спеціальні творчі здібності.

При вивченні розділу „Основи конструювання і моделювання одягу” уроки проводилися згідно розробленої нами методики з використанням спеціальних карток – завдань і створенням проблемних ситуацій. Кожній учениці було запропоновано ознайомитися з роздавальним матеріалом – ескізами суконь різних фасонів, моделей, на різні типи фігур і виконати завдання (навчального характеру) по аналізу моделей. За допомогою завдань з проведення аналізу моделей ми переслідували мету стимулювати творче мислення учнів, а також розвинути якості творчої особистості.

Друга частина методики – практична робота з розробки ескізу сукні. Завдання полягає в тому, що учні за словесним описом повинні розробити ескіз даної моделі. Виконуючи такого роду завдання на побудову вони орієнтуються на певну структуру ознак уявлюваного об'єкта. Ця структура формується в процесі творчої аналітико – синтетичної діяльності і виступає як основа, на якій створюється цілісний і, звичайно, адекватний умовам задачі образ конструкції. Проте при зміні умов діяльності ці образи важко піддаються конструкції.

Наступний етап – виконання ескізу моделі завдання різного ступеня складності у залежності від рівня сформованості творчих здібностей кожного. Запропоновані нами навчально – творчі завдання мають теоретико – практичний зміст. Причому для правильного виконання завдання учні повинні не тільки добре знати теоретичний матеріал, знаходити раціональне рішення конструкторської задачі, творчо впроваджувати ці знання в конкретній трудовій діяльності, але й вміти подати свою конструкторську ідею у вигляді графічного зображення моделі. Як бачимо, виконати завдання такого типу школярі можуть лише у тому випадку, якщо в них розвинуте творче мислення й вироблені якості особистості творчого типу.

Як ми вже зазначили вище, для організації діяльності учнів з проведення аналізу запроєктованих моделей нами були розроблені і запропоновані не тільки спеціальні завдання і вправи навчально – творчого характеру, але й підготовлені питання щодо розробки конструкції виробу.

Закінчивши побудову креслень і провівши їх аналіз, учні перейшли до наступного етапу процесу конструювання виробів технічного моделювання. На цьому етапі діяльності школярі знайомляться з прийомами виконання технічного моделювання. Прийоми технічного моделювання дозволяють з побудованого на уроках конструювання плоскісного креслення одержати рельєфну модель будь – якого покрою, силуету, конструкції. Крім цього, технічне моделювання розширює діапазон знань учнів і їх уявлення про конструкції, знайомить з розробками нових вузлів, деталей крою, окремими їх елементами й найрізноманітнішими оздобами розроблюваних моделей.

Виходячи із специфіки процесу моделювання в швейному виробництві, для навчання учнів конструкторській діяльності ми відмовилися від звичних для нас інструкційних карт, а розробили й запропонували спеціальні вправи, які дозволили нам ознайомити школярів з прийомами технічного моделювання виробів легкого асортименту. Зміст вправ полягає в виконанні моделювання по картках з

неповними даними. Аналізуючи конструкцію моделі учні самостійно вирішують, яким способом можна поновити невивчаючі елементи моделювання. Учні опиняються в умовах з якими вони можуть стикнутися в житті: коли необхідно самостійно розробити конструкцію, виконати моделювання, побудувати лекала. Розробляючи ці вправи, як і раніше, ми поступово ускладнювали їх, опираючись при цьому на конструктивні особливості оброблюваного виробу, а також на індивідуальні особливості учнів.

Таке поступове ускладнення спеціальних вправ з технічного моделювання дозволило нам познайомити учнів з прийомами моделювання всіх деталей, вузлів, з виробами складних конфігурацій, розвинути спеціальні творчі здібності, які виявлялися в прагненні розробити нову, неповторну модель одягу; в умінні бачити незвичайні деталі в звичайній моделі; в оцінюванні творчого боку своєї спеціальної діяльності.

Завершальним етапом є навчання учнів конструюванню за власним задумом. При виконанні цього завдання учні вивчають ще один етап конструювання – заповнення та оформлення технічної документації на модель одягу, що розробляється. Зміст технічної документації, її основні складові частини є загальними для всіх видів виробів одягу. У конструкторській діяльності по розробці моделі одягу вона включає: виконання ескізу моделі, що проектується, опис зовнішнього виду, вказівку на розмір, підбір тканин і їх можливих кольорових поєднань, складання специфікації основних і допоміжних деталей з вказівкою на їх кількість та кількість лекал, розрахункові таблиці й креслення, оформлення лекала, виготовлення карти розкрою, підрахунок кількості тканини на модель, що розробляється.

Особливістю запропонованої методики є те, що в процесі розробки моделі одягу вона спонукає школярів до вдосконалення таких розумових операцій, як порівняння й співставлення різних явищ, факторів, виконуваних трудових дій; до аналізу, виділення й групування найбільш характерних ознак, загальних принципів, синтезу, узагальнення, тим самим розвиває просторову уяву, нестандартне мислення.

Результати експериментальної роботи дозволяють нам зробити висновок про те, що ми змогли вирішити завдання, які були поставлені в нашому дослідженні. У процесі організації спеціальної конструкторської діяльності, яка безпосередньо пов'язана з легкою промисловістю, можливий ефективний розвиток творчих здібностей учнів, виходячи із специфіки даної діяльності. Ми також домоглися як підвищення рівня підготовки до конструювання, так і скорочення часу для виконання навчально – творчих і творчих завдань різного ступеня складності, рівень виконання яких відповідав рівню сформованості творчих здібностей учнів у навчально – творчій діяльності по розробці конструкції моделей одягу.

Таким чином, запропонована система організації спеціальної конструкторської діяльності на уроках з обслуговуючої праці ефективна і сприяє формуванню конструкторських умінь та розвитку творчих здібностей, бо, працюючи з класом, учитель – практик може також керувати й корегувати процес навчання й виховання кожного окремого учня, давати йому можливість виявити свої індивідуальні творчі здібності і розвивати при цьому творчий потенціал кожного.

Список використаних джерел

1. Ткаченко В.Г. Некоторые особенности конструктивно– технической деятельности младших школьников. «Тезисы докладов на II съезде Общества психологов», Вып. 2. – М.: Изд – во АПН РСФСР, 1963.
2. Шпак Л.М. Організація художньо – конструкторської діяльності учнів на уроках з конструювання та моделювання одягу // Трудова підготовка в закладах освіти. – №4.
3. Милерян Е.А. Психология формирования общетрудовых политехнических умений. – М.: Просвещение, 1973. – С. 97–158.

ДОСЛІДЖЕННЯ РІВНІВ СФОРМОВАНОСТІ ЕКОЛОГІЧНОЇ СВІДОМОСТІ СТАРШОКЛАСНИКІВ

Сяська І.О., аспірант

Рівненський державний гуманітарний університет

Для організації процесу екологічної освіти і виховання у загальноосвітніх навчальних закладах велике значення має врахування віку школярів. Ряд педагогів і психологів (В. І. Панов, В.А. Ясвін, І.Д. Зверев, Е.В. Гірусов та ін) вважають, що саме на старший шкільний вік припадає становлення екологічної свідомості, формування реальної та психологічної готовності особистості до вирішення екологічних проблем. Нагадаємо, що з позицій екологічної психопедагогіки головною метою екологічної освіти і виховання є формування екологічної свідомості школярів саме екоцентричного (біоцентричного) типу. Світоглядним напрямом екоцентричного типу екологічної свідомості можна вважати „інвайронментальний екологізм” і „біоцентризм”. Процес трансформації екологічної свідомості передбачає виконання трьох основних завдань:

- формування в учнів емоційно-ціннісного сприйняття світу природи;
- формування у школярів суб'єктного ставлення до природних об'єктів і явищ;
- формування непрагматичного характеру взаємодії з природою.

На нашу думку, процес становлення і розвитку екологічної свідомості школярів старших класів залежить від рівня сформованості трьох невіддільних один від одного і рівноцінних за своєю значимістю компонентів: науково-пізнавального, ціннісно-емоційного та діяльнісно-практичного, засобом реалізації яких має виступати система екологічної освіти і виховання загальноосвітніх навчальних закладів. Науково-пізнавальний компонент передбачає формування системи міцних екологічних знань, умінь та навичок з їх застосування, які при спиранні як на природничі, так і на гуманітарні науки та на зв'язки і взаємодію між ними, сприяють формуванню в учнів екологічного стилю мислення. Ціннісно-емоційний компонент розглядається через призму численних позитивних моральних норм, якостей та переконань особистості та їхньої ролі у справі

ЗМІСТ

Секція 1. Молодий педагог

1. <i>Аблаєва З.Р.</i> Соціально – філософские проблеми компьютеризации	3
2. <i>Аблітарова А.Р.</i> Проблеми формування полікультурної компетентності дошкільників в умовах трансформаційних процесів	4
3. <i>Аблязізова Г., Анафієва Э.Р.</i> Двухязычное образование младших школьников в поликультурном пространстве.	6
4. <i>Анафієва Е.Р.</i> Проблема формування вимовних умінь та навичок у молодших школярів.	8
5. <i>Балдинюк О., Побірченко Н. С.</i> Шляхи оптимізації культурно – дозвіллевої діяльності підлітків	10
6. <i>Бекирова Л.Э.</i> Особенности формирования готовности учителей начальных классов к применению интерактивных технологий обучения.	12
7. <i>Білик О., Яциур М. С.</i> Інтерактивні технології в профорієнтаційній роботі з учнями початкових класів.	14
8. <i>Борисюк І.А., Коваль В.В.</i> Методика проведення нестандартних уроків з математики.	15
9. <i>Войтович І.С.</i> Застосування психологічних тестів для дослідженні рівня сформованості пізнавальних умінь.	17
10. <i>Войтович О.П.</i> Впровадження і розв’язування міжпредметних пізнавальних задач з фізики.	18
11. <i>Гаврюсєва Т.</i> Методика розробки тестових програм для використання в умовах кредитно – модульної системи навчання.	19
12. <i>Галатюк Ю. М.</i> Про гуманізацію вивчення природничих дисциплін в сучасній школі	20
13. <i>Герасименко Т.</i> Соціально – педагогічні перетворення в контексті дошлюбної підготовки молоді.	21
14. <i>Глинюк І., Войтович І.С.</i> Підвищення інтересу до вивчення хімії в загальноосвітніх закладах.	22
15. <i>Дикало В.І., Комаровська О.А.</i> «Національне виховання» та «етновиховання» в сучасній етнопедагогіці.	24
16. <i>Дорожко Т., Гавриш І.В.</i> Особливості конструювання занять евристичного типу	25
17. <i>Дякович Л.А., Яциур М.С.</i> Роль політехнічних загальнотрудових вмінь в професійному самовизначенні учнів основної школи	26
18. <i>Євтушенко Н.М., Кирильчук Ю.В.</i> Використання інтерактивних технологій при формуванні політехнічних знань та вмінь в учнів 8 – 9 класів на заняттях трудового навчання.	27
19. <i>Зброжек Д., Яциур М.С.</i> Застосування методу проєктів у трудовій підготовці учнів основної школи.	29
20. <i>Зель І.О., Дубровська Л.О.</i> Професійна комунікативна компетентність спеціалістів гуманітарного профілю та її значення у підготовці майбутніх андрагогів.	30
21. <i>Карпенко Н., Палій О.А.</i> Інтеграція змісту освіти як один з шляхів формування професійної компетентності фахівців дошкільної галузі: досвід Швеції	31
22. <i>Катинська Л., Семенов О.О.</i> Педагогічні задачі як засіб реалізації принципу фундаментальності в професійній підготовці майбутнього учителя.	33
23. <i>Ковальчук Т.П., Костюк М.П.</i> Принципи мінімізації ризиків навчально – виробничого травматизму.	35
24. <i>Козак Є.М., Кирильчук Ю.В.</i> Використання інноваційних технологій навчання в зош на заняттях з трудового навчання.	37
25. <i>Козлюк О.А.</i> Вплив сім’ї на формування гуманістичного спілкування у старших дошкільників.	39
26. <i>Крайчук О.В., Соколовська О.П.</i> Вивчення вищої математики студентами нематематичних спеціальностей у контексті Болонського процесу	40
27. <i>Кривець С., Падул Н.О.</i> Теоретичне обґрунтування критеріїв та ознак сформованості інформаційно – пошукової компетентності майбутніх учителів.	41
28. <i>Кудусова А.Ш.</i> Сложности теоретического моделирования гуманистической направленности будущих учителей начальных классов.	43
29. <i>Левиенюк В.Я.</i> Електронний секундомір для шкільного демонстраційного експерименту.	45
30. <i>Лупенко – Ковтун С.М., Мартіросян Л.А.</i> Нестандартний урок в інтерактивному режимі.	46
31. <i>Матвєєва Н.</i> Школи передового педагогічного досвіду на службі молодим учителям.	48
32. <i>Матвійчук А.Д.</i> Концентроване навчання вищої математики студентів з особливими потребами.	50
33. <i>Матвійчук Н., Сілков В.В.</i> Застосування мультимедійних програмних засобів на уроках математики.	51
34. <i>Мирончук Т., Войтович І.С.</i> Організація хімічних досліджень в домашніх умовах.	53
35. <i>Момотюк Л.Б., Євтух М.Б.</i> Педагогічні умови громадянського виховання молодших школярів.	54
36. <i>Мусяця Л., Сілков В.В.</i> Задачі, як реалізація поставленої мети завдання. Творча робота над ними.	56
37. <i>Павлюк, Р., Сулаєва Н.В.</i> Креативність та педагогічні технології у контексті сучасності.	57
38. <i>Падалка О.І.</i> Формування пріоритетних цінностей у майбутніх вихователів.	58
39. <i>Пархомець Ю., Галатюк Ю.М.</i> Експериментальні задачі в структурі лабораторних робіт з фізики.	59
40. <i>Сейдаметова Л.Н.</i> Психолого – физиологические основы межпредметных связей в обучении.	60
41. <i>Сидяк Ю.С., Мислінчук В.О.</i> Технологічні особливості тематичного контролю знань учнів у контексті програмованого вивчення фізики.	61
42. <i>Сілков В.В., Сілкова Е.</i> Деякі аспекти технології переходу на кредитно – модульну систему підготовки вчителів початкових класів.	63

43. *Стасьонюк О., Левківський М. В.* Науково – дослідницька робота учнів шкільних лісництв у системі профорієнтаційної роботи: досвід Житомирської області. 64
44. *Страхонюк І. П.* Формування професійних інтересів і намірів 66
45. *Троцюк М., Семенов О.С.* Ієрархія ціннісних орієнтацій студентів педагогічного коледжу 69
46. *Холод О.В., Поніманська Т.І.* Педагогічні умови соціалізації дітей 6 – 7 року життя, які виховуються в дитячому будинку. 72
47. *Челишкіна О.В.* Формування професійної спрямованості учнів у процесі трудового навчання 73
48. *Шабаліна В., Сварковська Л.А.* Теоретичні аспекти використання дидактичних ігор у процесі навчання молодших школярів. 76
49. *Шевчук О., Побірченко Н.С.* Педагогічні аспекти діяльності колеги Павла Галагана (1871–1920рр.) . . 77
50. *Якобчук А.Л., Юсенко А.С.* Формування культури праці і реалізація ресурсозберігаючих технологій учнів. 78
51. *Янчук В.В., Сингаївський Д.В.* Формування конструкторських умінь та навичок у старшокласників. . 79
52. *Сяська І.О.* Дослідження рівнів сформованості екологічної свідомості старшокласників. 81
53. *Дем'яненко І.* Використання положень гуманітарної педагогіки як передумова збереження психологічного благополуччя суб'єктів навчального процесу. 85

Секція 2. Молодий психолог

54. *Волювач О.С., Шевченко Н.Ф.* Професійне самовизначення як смисл професійної діяльності 88
55. *Галицька О., Татенко В.О.* Про актуальність суб'єктно –вчинкової парадигми при дослідженні особистісної зрілості. 89
56. *Димченко Н.* Формування психологічної готовності майбутніх менеджерів –економів до професійної діяльності. 90
57. *Зелінська О., Бурдяк В.І.* Протестний потенціал демократичних трансформаційних процесів українського суспільства. 91
58. *Колесник О.М., Горська Г.О.* Особистісна підготовка практикуючого психолога. 92
59. *Куликовська Н.* Функціонування емотивного компонента в семантиці гендерно маркованих фразеологічних одиниць. 94
60. *Міньков Д.* Деякі аспекти соціалізації підлітків у позашкільних навчальних закладах 95
61. *Мосол Н.* До питання формування особистісної готовності до вибору професії психолога. 97
62. *Остапчук Н.О.* Виховання моральних якостей дитини за допомогою метафори. 98

Секція 3. Молодий природодослідник

63. *Белеля М, Мельник В.Й.* Дослідження якості води р. Іква. 100
64. *Кілюшик Т., Грюк І. Б.* Переваги і недоліки використання генетично модифікованих продуктів. 101
65. *Костолович М., Клименко М.О.* Екологічний стан природних ресурсів боліт Полісся 102
66. *Кравчук В., Мельник В.Й.* Проблеми забруднення атмосферного повітря міста Рівне автотранспортом. 103
67. *Максимець Оксана, Грюк І. Б.* Морфологічні зміни сосни звичайної (*Pinus Sylvestris L.*) як індикатор радіаційного забруднення. 104
68. *Мантула М.В., Мельник В. Й.* Дослідження якості води річки Устя. 106
69. *Олексюк В., Шпак В.І.* Життя, віддане науці (природодослідницька діяльність вченого –ботаніка Антонія Анджеївського) 108
70. *Петрук К., Грюк І.Б.* Радіобіологічні реакції рослин. 110
71. *Поніманський Л.В.* Разработка автоматизированной системы управления технологическим процессом по производству древесных гранул. 112
72. *Суходольська І., Мороз Є.П.* Інтродукція популяції пальчатокорінника фукса з природної флори в культуру. 113
73. *Теслюк Н.Я., Лико Д.В.* Пошкодження Каштана кінського (*Aesculus hippocastanum*) у парковому господарстві. 115
74. *Хоменчук Т.С., Тищук В.І.* Дефекти структури кристалів. Види дислокацій. 116
75. *Чернявська О., Грюк І.Б.* Підвищення радіозахисних властивостей хлібобулочних виробів добавками нетрадиційної сировини рослинного походження. 119
76. *Чернявська О., Грюк І.Б.* Забруднення харчових продуктів та шляхи зниження в них рівня токсичних речовин. 120

Секція 4–5. Молодий математик –програміст

77. *Гаврилюк В., Бомба А.Я.* Чисельне розв'язання модельних крайових задач на квазіконформні відображення в областях з неоднорідними включеннями та вільними межами 122
78. *Гаврюсєв С., Сяський А.О.* Математична модель часткового підсилення пластинки з криволінійним отвором двома стержнями в умовах циліндричного згину. 122
79. *Гнедко Н.М.* До питання використання ресурсів Internet в освітніх цілях. 123
80. *Громов Д.В.* Про необхідність вивчення функціональних можливостей інформаційно –пошукових систем мережі Інтернет. 124

81. *Климюк Ю.Є.* Просторові нелінійні сингулярно збудені крайові задачі типу “конвекція – дифузія” . . . 125
82. *Левінська І., Петрівський Я.Б.* Моделювання кінетики газоутворення водню із використанням програмних продуктів комп’ютерної математики. 126
83. *Мимрик Л., Коц І.В.* Математична модель потоку рідини через діафрагми нестандартних розмірів. . . 128
84. *Онищук В.В.* Проблеми захисту інформації в інформаційних мережах. 129
85. *Остачук Н.О., Крайчук С.О.* Додаткові функції задання та побудови графіків в програмі Mathcad. . . 130
86. *Подолець В., Петрівський Я.Б.* Модель фільтраційних процесів при дослідженні наслідків техногенної діяльності. 132
87. *Циганчук Л., Присяжнюк І.М.* Асимптотичний метод розв’язування одного класу нелінійних сингулярно збудених крайових задач типу „конвекція – дифузія – масообмін” 134
88. *Шафран Л., Петрівський Я.Б.* Інформаційно-моделююча система вилугування корисних компонентів. 136

Секція 6. Молодий філолог

89. *Антончук О., Хом’як І.М.* Лінгвістичні основи навчання орфографії в школі. 138
90. *Борицький В., Павлова О.І.* Місце термінології у системі сучасної англійської мови науки. 139
91. *Борицький В., Павлова О.І.* Лінгвістичні особливості медичної підмови сучасної англійської мови. . . . 140
92. *Гриценко А. Пульпер С.О.* Актуалізація опорних знань п’ятикласників у засвоєнні фольклорних творів 142
93. *Качанова Д., Шульжук Н.В.* Стилїстичний аспект дослідження синтаксичної організації творів Олександра Довженка. 143
94. *Смелянська В., Редько В.Г.* Сучасні підходи до планування програми з іноземної мови у початковій школі США. 145
95. *Фрідріх А., Вербець В.В.* Проблема підготовки майбутніх учителів –філологів до дослідницької діяльності в теорії і практиці вищої школи. 146
96. *Халимон І., Редько В.Г.* Умови формування професійної компетентності майбутніх учителів з другої спеціальності “Іноземна мова” 148
97. *Ярута Н.* Вибір героя біографічного твору. 149

Секція 7. Молодий історик

98. *Бородинська Л., Галуха Л.Ю.* Товариство взаємної допомоги євангельських християн у Другій Речі Посполитій. 152
99. *Ворон О.* Німецькі масові організації та їхня роль у суспільно –політичному житті міжвоєнної Чехословаччини. 153
100. *Герасименко О., Безклубенко С.Д.* Вплив традицій міської культури волині на становлення української національної ідентичності 156
101. *Давидчук С., Сєєрова О.В.* Правовий статус російського дворянства згідно жалуваної грамоти 1785 р. 157
102. *Довгалець О., Карпуніна Т.О.* Гривні і куни стародавніх слов’ян. 158
103. *Желізняк В., Гур’янова І.Е.* Україна в глобалізаційних процесах. 160
104. *Іванченко О., Постоловський Р.М.* Виникнення вишеградського трикутника і прийняття декларації 162
105. *Капустін Г.М., Сєєрова О.В.* Сутність явища метаморфічного фаворитизму. 164
106. *Карпуніна Т.О., Гайбонюк В.Д.* Волинь 1939року: початок українсько –польського протистояння. . . 166
107. *Кравченко О., Побірченко Н.С.* Історико –дослідницька діяльність Пантелеймона Куліша у 40 –і роки XIX століття. 169
108. *Ліончук О.П., Галуха Л.Ю.* „Майдан” як неінституційований вияв прямої демократії. 170
109. *Маркович В., Сєєрова О.В.* Реалізація анархістської ідеї в контексті революції 1905 –1907 рр. в Росії. 171
110. *Наумов А.С.* Президентські вибори – 2004 в Росії: причини перемоги В.Путіна 172
111. *Пилипович Т.В., Карпуніна Т.О.* Трагічна доля українців Холмщини періоду 1939 –1947 рр. в контексті українсько –польських відносин. 174
112. *Писцьо В., Давидюк Р.П.* Причини та початковий етап депортаційних акцій в Західній Україні 1939 –1941 років. 176
113. *Середюк О.А., Карпуніна Т.О.* Українські землі в складі Польського Королівства і Великого Литовського Князівства. 178
114. *Тимочко І.Б.* Волинське єпархіальне училище у другій половині XIX – початку XX ст. 181
115. *Швець Д., Карпуніна Т.О.* Берестейська унія та її вплив на українську національну еліту. 183
116. *Шмид О., Шеретюк В.М.* Еволюція національної політики царського уряду на Волині в XIX ст. . . . 185

Секція 8. Молодий громадянин держави

117. *Веренько В., Бурдяк В.І.* Участь молоді та молодіжних об’єднань у політичних процесах України: політичний та морально –етичний аспекти. 187
118. *Зайва Ю.А.* Спільна робота дошкільного закладу і сім’ї щодо статево –рольової соціалізації дітей дошкільного віку. 188
119. *Князєв А., Ротар Н.Ю.* Проблема формування політичної компетентності молоді в Україні. 189
120. *Корольова Н., Гавриш І. В.* Педагогічні умови формування національно –політичної еліти молоді. . 190

121.	<i>Ларіна Т., Тезікова С.В.</i> Діяльність професійних об'єднань у вирішенні питання професійної реалізації вчителів у США.	191
122.	<i>Марчук Г.В.</i> Особливості формування основ соціальної поведінки дошкільників.	193
123.	<i>Міркевич В.П.</i> Проблема виховання соціальної компетентності дітей дошкільного віку у теорії і практиці дошкільної освіти.	194
124.	<i>Сливка В.П., Тезікова С.В.</i> Портфоліо як засіб професійного вдосконалення молодого фахівця (за результатами вивчення досвіду США)	194
125.	<i>Сошников А.А., Семькин Н.В.</i> Повышение правовой культуры в г.Донецке и Донецкой области путем реализации специальных программ, на примере Донецкого регионального информационно – правового центра (ДРИПЦ)	196
126.	<i>Удод О.В.</i> Проблеми соціальної адаптації дітей з особливими потребами засобами монтесорі –педагогіки.	197
127.	<i>Цікул І., Ротар Н.Ю.</i> Політична соціалізація як механізм формування гендернорівних орієнтацій української молоді.	198
128.	<i>Черній А.Л.</i> Легітимізаційний синдром суспільно –політичної кризи.	199
129.	<i>Чорний Б., Мармуль Л.О.</i> Ефективна регіональна політика як шлях до економічної єдності України.	200
	ЗМІСТ.	202

Наукове видання

**„НАУКА, ОСВІТА, СУСПІЛЬСТВО
ОЧИМА МОЛОДИХ”**

Матеріали II Всеукраїнської
науково–практичної конференції
студентів та молодих науковців

17–18 травня 2007 року
м. Рівне

Відповідальний за випуск – Войтович І.С.
Комп’ютерна верстка – Войтович І.С.

Формат 60*84/16. Папір офсетний. Гарнітура Times New Romans.
Друк різнографний. Ум. друк арк. 25. Тираж 150 прим. Зам № 25/1.

Віддруковано засобами оперативної поліграфії
редакційно–видавничого відділу РДГУ
33000 м. Рівне, вул.С.Бандери, 12